

Warszawa, 15 września 2021 r.
KL/348/243/PP/2021

Pan
Tadeusz Kościński
Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej

Szanowny Panie Ministrze,

W nawiązaniu do opublikowanej nowej wersji projektu ustawy podatkowej wchodzącej w skład tzw. Polskiego Ładu, która nie została poddana konsultacjom społecznym, pomimo wprowadzania do projektu nowych regulacji oraz istotnych zmian, przekazuję ocenę propozycji wprowadzenia tzw. podatku minimalnego od korporacji.

Z poważaniem,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Uwagi Konfederacji Lewiatan do propozycji wprowadzenia podatku od spółek będących podatnikami CIT, tzw. podatku minimalnego od korporacji.

Uwagi Konfederacji Lewiatan do propozycji wprowadzenia podatku od spółek będących podatnikami CIT, tzw. podatku minimalnego od korporacji

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 1532) przewiduje wprowadzenie tzw. podatku minimalnego od podatników podatku dochodowego od osób prawnych oraz od podatkowych grup kapitałowych.

Na wstępie pragniemy zauważyć, że regulacja ta została wprowadzona do projektu ustawy podatkowej będącej częścią tzw. Polskiego Ładu po zakończeniu konsultacji społecznych. Nie została poddana opiniowaniu zarówno w ramach uzgodnień międzyresortowych jak i konsultacjom z zainteresowanymi. Taki sposób wprowadzenia nowego podatku stanowi o braku poszanowania przez Rząd zasad poprawnej legislacji oraz przejrzystości i przewidywalności systemu podatkowego, pogłębia nieufność przedsiębiorców i obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. W naszej ocenie wprowadzenie nowego podatku nie może być uchwalone w pośpiechu, bez przeprowadzenia analizy wpływu proponowanych przepisów na sytuację finansową firm oraz dochody budżetowe. Wrażliwa materia prawa podatkowego powinna charakteryzować się najwyższą starannością ustawodawcy. Na brak możliwości przedstawienia stanowiska do propozycji zwrócił także uwagę Minister Aktywów Państwowych w piśmie z dnia 8 września 2021 r. znak BM.I.025.1324.2021 IK: 630540 podkreślając, że *czas, zaledwie kilka godzin roboczych, wyznaczonych na analizę nowej, rozbudowanej wersji Projektu, uniemożliwił przeprowadzenie jego pogłębionej weryfikacji oraz przedstawienie ewentualnych uwag* <https://legislacja.gov.pl/docs//2/12349409/12805468/12805470/dokument520141.pdf>.

W podobnym tonie wypowiedział się Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji w piśmie z dnia 6 września 2021 r., znak RCL.DPG.550.28/2021, w którym podkreśla, że przekazanie nowej wersji projektu do opiniowania z wyznaczeniem terminu do przedstawienia uwag w tym samym dniu uniemożliwia *dokonanie oceny prawno-legislacyjnej* <https://legislacja.gov.pl/docs//2/12349409/12805457/12805459/dokument520159.pdf>. Na fakt niepoddania nowej wersji Projektu konsultacjom społecznym zwraca także uwagę Rada Przedsiębiorczości skupiająca 9 największych organizacji przedsiębiorców i pracodawców w Polsce <https://radapredsiobiorczosci.org/stanowiska/ stanowisko-rady-predsiobiorczosci-wobec-kolejnej-wersji-projektu-ustawy-podatkowej-do-polskiego-ladu/>.

Pomimo braku możliwości przeprowadzenia szerokich konsultacji i analiz przedstawionej propozycji już pobieżna analiza pozwala stwierdzić, że proponowane przepisy nie spełniają standardu przyzwoitej legislacji. Budzą poważne wątpliwości interpretacyjne, uchwalenie ich w zaproponowanym kształcie spowoduje niezliczone problemy związane z prawidłowym wypełnieniem obowiązku podatkowego. Przez kolejne miesiące albo lata, będą przedmiotem objaśnień wydawanych przez Ministra Finansów i sporów podatników z organami podatkowymi oraz sądami administracyjnymi. Ponadto w ogóle nie dokonano analizy wpływu tej regulacji na kondycję finansową firm, przyjęto ułomne uproszczenie, że jeżeli firma nie wpłaca do budżetu państwa odpowiednio wysokiego podatku CIT, to zapewne jest to wynikiem stosowania agresywnej optymalizacji podatkowej. Jest to dalece idące uproszczenie

pokazujące brak zrozumienia mechanizmów i złożoności funkcjonowania przedsiębiorstw. Jak podkreślił Minister Aktywów Państwowych podatek minimalny w zaproponowanym kształcie nie będzie zapobiegać luce w podatku CIT, natomiast uderzy w podmioty „o trudnej sytuacji finansowej lub działające w branżach o niskich poziomach rentowności, w tym w część spółek z udziałem Skarbu Państwa”.

Ponadto proponowany podatek przy braku odpowiedniego zawężenia, dotknie prawie wszystkie podmioty rozliczające podatek dochodowy od osób prawnych, w tym MŚP, spółki Skarbu Państwa, firmy dotknięte pandemią COVID-19 (gdzie spadek przychodów jest istotny, ale jednak nie przekracza projektowanych 30%), startupy (szczególnie w branżach kosztochłonnych, gdzie proces inwestycyjny jest długi a oczekiwana rentowność jest osiągnięta dopiero po kilku latach), a nawet mikrofirmy, które odnotują stratę lub niską rentowność. Proponowane rozwiązanie stoi w jawnej sprzeczności z deklaracjami projektodawcy („Podatkiem minimalnym może zostać objęte najwyżej kilka procent firm. Przede wszystkim największe korporacje, które do tej pory unikały płacenia podatków w Polsce - <https://www.gov.pl/web/finanse/podatkowy-pakiet-polskiego-ladu-po-konsultacjach>). Konstrukcja przepisów rodzi wątpliwości interpretacyjne - do podstawy opodatkowania tym podatkiem przyjmuje się m.in. źródło przychodów innych niż z zysków kapitałowych, by w dalszej części kwotę zapłaconego za dany rok podatkowy minimalnego podatku dochodowego odliczyć od podatku obliczonego zgodnie z art. 19 ustawy o CIT. A zatem podatku obliczonego z obu źródeł przychodów wymienionych w ustawie. Czy faktycznie taki jest cel tej regulacji, czy jednak organy będą uznawać, że podatek minimalny może być odliczony jedynie od podatku obliczonego z dochodu ze źródła przychodów innych niż z zysków kapitałowych? Tak niechlujny przepis nie zasługuje na uchwalenie. Ewentualnie minimalny podatek dochodowy powinien być odliczany od podatku dochodowego płaconego od dochodów niezależnie od źródła, z którego te dochody pochodzą.

Sprzeciw budzi wyliczenie podatku z zastosowaniem skomplikowanych matematycznych formuł, co powoduje, że jego ustalenie będzie generować zbędne koszty związane ze zbędną pracą księgowych i doradców podatkowych oraz zwiększy ryzyko funkcjonowania firmy, ponieważ może być polem do niezamierzonych pomyłek.

Proponowany podatek, wbrew swojej nazwie, nie ma charakteru dochodowego, ale jest swoistą hybrydą podatku przychodowo-kosztowego (przy jego kalkulacji będą brane pod uwagę, bowiem zarówno przychody przedsiębiorcy jak i enumeratywnie wskazane wydatki (koszty) z podatkiem od podatku odroczonego (proponowany art. 24ca ust. 3 pkt 3). Proponowana konstrukcja opodatkowania kosztów finansowych (czy usług niematerialnych, gdzie obowiązują de facto te same mechanizmy) może spowodować podwójne opodatkowanie, ponieważ:

1. odsetki kosztowe płacone do podmiotu powiązanego powiększą podstawę opodatkowania minimalnym podatkiem dochodowym, (jeśli przekroczą wskazane w ustawie limity),
2. te same odsetki będą jednocześnie opodatkowane podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych u otrzymującego. Samo zaliczenie do podstawy opodatkowania w minimalnym podatku dochodowym

kosztu ponoszonego przez podatnika wydaje się stać rażącej w sprzeczności z ideą podatku dochodowego.

Idea podatku spowoduje, że firmy ponoszące stratę podatkową będą, mimo wszystko, ponosić obciążenie fiskalne w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych. Może doprowadzić to do paradoksalnych sytuacji np., gdy firma mająca problemy z płynnością, w celu uiszczenia daniny, będzie musiała zaciągnąć pożyczkę od podmiotu powiązanego. Tym samym ponownie zwiększy się podstawa opodatkowania minimalnym podatkiem dochodowym w kolejnym okresie obrachunkowym. Taka konstrukcja podatku minimalnego jest sprzeczna z art. 84 Konstytucji RP wyrażającego zasadę sprawiedliwości podatkowej tj. kształtowania podatków według zasady powszechności i równości, a więc opodatkowania wszystkich zobowiązanych podmiotów i wszystkich stanów faktycznych, z którymi wiąże się obowiązek podatkowy, przy czym wszystkie podmioty będące w takiej samej sytuacji ekonomicznej (prawopodatkowej) powinny być opodatkowane równo. W przypadku zakładów produkcyjnych opodatkowanie przychodu (gdzie na koszty zakupu materiału produkcyjnego nie narzuca się żadnej marży, a zysk kreuje się na poziomie 1-2% na usługę) doprowadzi do opodatkowania w rzeczywistości kosztów.

Nie sposób nie zwrócić uwagi, że proponowane rozwiązanie nie uwzględnia wytycznych dotyczących sposobu rozliczania podatku przychodowego w przypadku:

1. podatników posiadających podpisane porozumienie APA,
2. prowadzących działalność w SSE, – co z dochodem/przychodem zwolnionym.

Podsumowując zaproponowana konstrukcja podatku minimalnego od przedsiębiorców będących podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych stanowi naruszenie zasad przyzwoitej legislacji. Wprowadzana jest bez przeprowadzenia konsultacji społecznych z firmami, które zostaną nowym podatkiem obciążone. Potwierdza całkowity brak przewidywalności polskiego systemu podatkowego, pogłębia nieufność obywateli i inwestorów do państwa i stanowionego przez nie prawa. Obnaża brak wiedzy decydentów nt. funkcjonowania firm. W jaki sposób tworzone i realizowane są wieloletnie plany budżetowe związane z inwestycjami, wynagrodzeniami i rozwojem przedsiębiorstw. Dlaczego ich powodzenie zależy od stabilności i przewidywalności otoczenia regulacyjnego, którego nie da się zbudować, jeżeli bardzo istotne zmiany podatkowe oraz nowe podatki wprowadzane są w końcówce roku bez konsultacji społecznych, jakichkolwiek analiz i oceny skutków regulacji. W końcu uchwalenie podatku minimalnego doprowadzi do znaczącej podwyżki dóbr konsumpcyjnych (w celu wykreowania przez przedsiębiorstwa dochodu), albo spowoduje ucieczkę dużych firm, tj. przeniesienie siedzib wraz z działami administracyjnymi i finansowymi do innych krajów UE, a na terenie Polski pozostaną jedynie tzw. zakłady, tj. jedynie miejsca prowadzenia działalności np. produkcyjnej.

Uwzględniając powyższe, apelujemy o wyłączenie projektowanych przepisów z projektu oraz przeprowadzenie analiz ich skutków dla firm, konsumentów i gospodarki.

Uwagi szczegółowe

1. Brzmienie projektowanego art. 24ca ust. 2 ustawy o CIT

Obecne brzmienie:

Dla celów obliczenia straty oraz udziału dochodów w przychodach, o których mowa w ust. 1, nie uwzględnia się zaliczonych w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne, kosztów wynikających z nabycia lub ulepszenia środków trwałych.

Powinno być:

*Dla celów obliczenia straty oraz udziału dochodów w przychodach, o których mowa w ust. 1, nie uwzględnia się zaliczonych w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne, kosztów wynikających z nabycia, **wytworzenia** lub ulepszenia środków trwałych.*

Celem wprowadzenia tego przepisu jest to, aby nie zniechęcał on przedsiębiorstwa do inwestycji. Jednak w obecnym brzmieniu, przepis **ogranicza się jedynie do nabytych lub ulepszonych środków trwałych**, pomijając te, które są **samodzielnie wytwarzane i budowane przez podatników**.

Tymczasem wydatki na budowę środków trwałych mają dużo większe znaczenie dla polskiej gospodarki (to dodatkowe etaty, zlecenia dla wykonawców, środki, materiały do produkcji wykorzystane w kraju), niż np. te nabywane z zagranicy, które nie stymulują rozwoju polskiej gospodarki. Przepis **należy uzupełnić o wątek wytworzenia środków trwałych**.

W **uzasadnieniu** do przepisów wskazano stwierdzenie **sprzeczne z obecnym (wyżej cytowanym) brzmieniem art. 24ca** ustawy o CIT:

Zgodnie z ust. 2, przy obliczaniu straty oraz udziału dochodów w przychodach nie będą jednak brane pod uwagę koszty (zaliczone w roku podatkowym do kosztów uzyskania przychodów, w tym poprzez odpisy amortyzacyjne) wynikające z nabycia fabrycznie nowych środków trwałych (należących do grupy 3-8 Klasyfikacji).

Ta kwestia wymaga wyjaśnienia i odpowiedniej korekty.

2. Brzmienie projektowanego art. 24ca ust. 3 pkt 3 ustawy o CIT

Obecne brzmienie:

*3) wartości odroczonego podatku dochodowego wynikającej z ujawnienia w rozliczeniach podatkowych niepodlegającej dotychczas amortyzacji wartości niematerialnej i prawnej w zakresie, w jakim skutkuje ona **zwiększeniem zysku brutto** albo zmniejszeniem straty brutto, oraz*

Powinno być:

*wartości odroczonego podatku dochodowego wynikającej z ujawnienia w rozliczeniach podatkowych niepodlegającej dotychczas amortyzacji wartości niematerialnej i prawnej w zakresie, w jakim skutkuje ona **zwiększeniem zysku netto** albo zmniejszeniem straty brutto, oraz*

Konfederacja Lewiatan, KL/348/243/PP/2021

